

ECHA-16-FS-05-EL

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ

Δελτία δεδομένων ασφαλείας και σενάρια έκθεσης

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο αποτελεί μια εισαγωγική παρουσίαση των δελτίων δεδομένων ασφαλείας και των σεναρίων έκθεσης για τους μεταγενέστερους χρήστες. Περιγράφει τι είναι, πότε πρέπει να παρέχονται και τι πρέπει να κάνουν οι μεταγενέστεροι χρήστες όταν τα λαμβάνουν.

Εάν χρησιμοποιείτε επικίνδυνα χημικά προϊόντα για βιομηχανικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, οι προμηθευτές σας οφείλουν συνήθως να σας αποστέλλουν δελτίο δεδομένων ασφαλείας.

Στα σενάρια έκθεσης που επισυνάπτονται στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας μπορεί να παρέχονται επιπρόσθετες πληροφορίες. Τα σενάρια έκθεσης περιγράφουν το πώς μπορεί να ελεγχθεί η έκθεση των ανθρώπων και του περιβάλλοντος σε μια ουσία ώστε να διασφαλισθεί η ασφαλής χρήση της.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΑΥΤΟ;

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας και στα σενάρια έκθεσης συμβάλλουν στην προστασία των εργαζομένων και του περιβάλλοντος.

Εάν είστε χρήστες χημικών προϊόντων έχετε την υποχρέωση να προσδιορίσετε και να εφαρμόσετε τα κατάλληλα μέτρα που σας κοινοποιούνται από τους προμηθευτές σας για τον επαρκή έλεγχο των κινδύνων.

Εάν προμηθευτείτε ουσίες ή μείγματα σε μεταγενέστερα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, πρέπει να κοινοποιείτε στους πελάτες σας τις σχετικές πληροφορίες και τις κατάλληλες συστάσεις για τη διαχείριση των κινδύνων.

Οι μεταγενέστεροι χρήστες είναι επιχειρήσεις ή ιδιώτες που χρησιμοποιούν χημικά προϊόντα στις βιομηχανικές ή επαγγελματικές τους δραστηριότητες.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΔΕΛΤΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ;

Τα δελτία δεδομένων ασφαλείας παρέχουν στους χρήστες χημικών προϊόντων τις πληροφορίες που χρειάζονται ώστε να συμβάλλουν στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Το δελτίο δεδομένων ασφαλείας περιλαμβάνει:

- στοιχεία του προμηθευτή,
- στοιχεία για τον προσδιορισμό και τη σύνθεση του χημικού προϊόντος, περιλαμβανομένου του αριθμού καταχώρισης REACH (εάν έχει καταχωριστεί) και των κύριων τεχνικών λειτουργιών και χρήσεών του,
- πληροφορίες σχετικά με την ταξινόμηση και επισήμανση της επικινδυνότητας και τις οριακές τιμές έκθεσης για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον,
- συστάσεις για τον ασφαλή χειρισμό και την αποθήκευση, καθώς και για τους ελέγχους έκθεσης,
- μέτρα πρώτων βοηθειών, μέτρα για την καταπολέμηση της πυρκαγιάς, μέτρα για την ασφαλή μεταφορά, μέτρα για την απόρριψη της χημικής ουσίας και περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης,
- τις βασικές φυσικές και χημικές ιδιότητες της χημικής ουσίας ή του μείγματος (π.χ. υδατοδιαλυτότητα, πίεση ατμών, βιοαποδομησιμότητα), περιλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη σταθερότητα και την αντιδρασιμότητα. Το δελτίο δεδομένων ασφαλείας περιέχει επίσης τοξικολογικές και οικολογικές πληροφορίες και
- πληροφορίες σχετικά με τις κανονιστικές διατάξεις. Σε αυτές περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν διενεργήθηκε αξιολόγηση χημικής ασφαλείας στο πλαίσιο της καταχώρισης βάσει του κανονισμού REACH και με το εάν η ουσία υπόκειται σε αδειοδότηση ή περιορισμούς στο πλαίσιο του κανονισμού REACH.

Η μορφή και το περιεχόμενο των δελτίων δεδομένων ασφαλείας καθορίζονται στον κανονισμό REACH.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ;

Στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχώρισης ουσιών οι οποίες χρησιμοποιούνται σε ποσότητες άνω των 10 τόνων ετησίως, βάσει του κανονισμού REACH οι καταχωρίζοντες διενεργούν αξιολόγηση χημικής ασφαλείας η οποία περιλαμβάνει αξιολόγηση της έκθεσης σε ουσίες με ορισμένες επικίνδυνες ιδιότητες.

Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης οι καταχωρίζοντες καταρτίζουν σενάρια έκθεσης για τις προσδιοριζόμενες χρήσεις της ουσίας. Όταν είναι προμηθευτές της ουσίας, παρέχουν στους μεταγενέστερους χρήστες σχετικά σενάρια έκθεσης.

Τα σενάρια έκθεσης περιγράφουν τις συνθήκες χειρισμού και τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου που συμβάλλουν στον επαρκή έλεγχο των κινδύνων για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον.

Τα σενάρια έκθεσης καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο ζωής της ουσίας, περιλαμβανομένης της τυποποίησης, της βιομηχανικής και επαγγελματικής τελικής χρήσης, της χρήσης από τους καταναλωτές και της χρήσης σε αντικείμενα.

Αν και η μορφή και το περιεχόμενο των σεναρίων έκθεσης δεν καθορίζονται στον κανονισμό REACH, οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες έχουν καταλήξει σε συμφωνία επί ενιαίας μορφής και περιεχομένου. Αυτή περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

- ενότητα τίτλου,
- συνθήκες χρήσης που επηρεάζουν την έκθεση,
- εκτίμηση της έκθεσης (στην οποία περιλαμβάνεται αναλογία χαρακτηρισμού κινδύνου) και
- καθοδήγηση προς τους μεταγενέστερους χρήστες ώστε να αξιολογούν εάν η χρήση τους εμπίπτει εντός των ορίων που θέτει το σενάριο έκθεσης.

ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΛΑΒΩ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ;

Δελτίο δεδομένων ασφαλείας αναμένεται να λάβετε για

- ουσία ή μείγμα που έχει ταξινομηθεί ως επικίνδυνο σύμφωνα με τον κανονισμό CLP, ή
- ανθεκτική, βιοσυσσωρεύσιμη και τοξική (ABT) ή άκρως ανθεκτική και άκρως βιοσυσσωρεύσιμη ουσία (αΑαΒ), ή
- ουσία που περιλαμβάνεται στον κατάλογο υποψήφιων ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία (SVHC)¹.

Εάν ωστόσο η ουσία ή το μείγμα ικανοποιεί μεν τα παραπάνω κριτήρια αλλά διατίθεται προς πώληση και στο ευρύ κοινό, δεν είναι απαραίτητη η παροχή δελτίου δεδομένων ασφαλείας, εκτός εάν το ζητά μεταγενέστερος χρήστης ή διανομέας.

Για μείγματα τα οποία δεν ταξινομούνται ως επικίνδυνα αλλά περιέχουν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες σε ποσότητες άνω των καθορισμένων ορίων, πρέπει να παρέχεται δελτίο δεδομένων ασφαλείας εφόσον το ζητά μεταγενέστερος χρήστης ή διανομέας. Βάσει των απαιτήσεων του κανονισμού REACH, όταν μια επιχείρηση στην αλυσίδα εφοδιασμού έχει εκπονήσει αξιολόγηση χημικής ασφαλείας η οποία περιλαμβάνει αξιολόγηση της έκθεσης σε ουσία, θα πρέπει να λάβετε το σχετικό σενάριο έκθεσης ως παράρτημα στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΙΓΜΑΤΑ;

Οι προμηθευτές επικίνδυνων μειγμάτων πρέπει να κοινοποιούν στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας για το μείγμα τις σχετικές πληροφορίες που προέρχονται από τα σενάρια έκθεσης για τις ουσίες που αποτελούν συστατικά του μείγματος.

Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρασχεθούν με διάφορους τρόπους:

- μέσω της συμπερίληψης συγκεντρωτικών πληροφοριών για την ασφαλή χρήση του μείγματος σε παράρτημα του δελτίου δεδομένων ασφαλείας, ή
- μέσω της ενσωμάτωσης συγκεντρωτικών πληροφοριών για την ασφαλή χρήση του μείγματος στο κυρίως κείμενο του δελτίου δεδομένων ασφαλείας και, ιδίως, στο τμήμα 8, ή
- μέσω της συμπερίληψης των συναφών σεναρίων έκθεσης για τις ουσίες που αποτελούν συστατικά του

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

μείγματος σε παράρτημα του δελτίου δεδομένων ασφαλείας.

Οι τυποποιητές έχουν στη διάθεσή τους μια μέθοδο για τον προσδιορισμό των μέτρων διαχείρισης του κινδύνου που καλούνται να κοινοποιήσουν².

Ορισμένες οργανώσεις του κλάδου καταρτίζουν, βάσει κοινού υποδείγματος, πληροφορίες σχετικά με την ασφαλή χρήση των μειγμάτων, τις λεγόμενες SUMI, οι οποίες αφορούν τους πιο διαδεδομένους τύπους προϊόντων. Οι τυποποιητές μπορούν να επιλέγουν τις κατάλληλες πληροφορίες SUMI για τα προϊόντα και τις χρήσεις τους και να τις συμπεριλαμβάνουν σε παράρτημα του δελτίου δεδομένων ασφαλείας³.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΩ;

Όταν λάβετε δελτίο δεδομένων ασφαλείας, καλείστε να προσδιορίσετε και να εφαρμόσετε τα κατάλληλα μέτρα για τον επαρκή έλεγχο των κινδύνων στις εγκαταστάσεις σας.

Πρέπει επίσης να συγκρίνετε τις πληροφορίες σχετικά με τον χημικό προσδιορισμό, τη σύνθεση, την ταξινόμηση και την ασφαλή χρήση με τις δικές σας πληροφορίες όσον αφορά την ουσία ή το μείγμα. Αξιολογήστε τις ενδεχόμενες αποκλίσεις και, εάν χρειαστεί, προβείτε σε διορθωτικές ενέργειες.

Όταν μαζί με το δελτίο δεδομένων ασφαλείας λαμβάνετε σενάρια έκθεσης, πρέπει πρώτα να εξακριβώσετε εάν η χρήση σας καλύπτεται από τα σενάρια έκθεσης που λάβατε. Στα σενάρια έκθεσης θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι χρήσεις στη δική σας επιχείρηση και οι προβλέψιμες χρήσεις από τους πελάτες σας, δηλαδή τόσο από τους εργαζομένους όσο και από τους καταναλωτές.

Στη συνέχεια πρέπει να εξακριβώσετε εάν καλύπτονται και οι συνθήκες χρήσης, συγκρίνοντας τα σενάρια έκθεσης που παρέχει ο προμηθευτής με τον τρόπο που εσείς και οι πελάτες σας χρησιμοποιείτε την ουσία.

Εάν η χρήση και/ή οι συνθήκες χρήσης δεν καλύπτονται από τα σενάρια έκθεσης που λάβατε, πρέπει να λάβετε μέτρα!

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΕΑΝ ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΧΡΗΣΗ Η ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΟΥ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΧΡΗΣΗΣ;

Εάν η χρήση σας ή οι συνθήκες της δικής σας χρήσης ή των πελατών σας δεν καλύπτονται από το σενάριο έκθεσης που λάβατε, έχετε τις ακόλουθες επιλογές:

- Ζητήστε από τον προμηθευτή σας να σας αποστείλει κατάλληλο σενάριο έκθεσης. Μπορεί να χρειαστεί να περιγράψετε στον προμηθευτή σας τις χρήσεις σας και τις συνθήκες χρήσης⁴.

² Μέθοδος προσδιορισμού κύριου συστατικού (LCID)

³ Κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας συντονισμού μεταγενέστερων χρηστών χημικών προϊόντων (DUCC)

⁴ Ελέγξτε πρώτα εάν οι οργανώσεις του κλάδου παρέχουν ήδη αυτές τις πληροφορίες μέσω χάρτη χρήσης. Οι χάρτες χρήσης είναι συμφωνηθέντα έγγραφα ενιαίας μορφής στα οποία περιγράφονται οι προς κοινοποίηση απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση και τις συνθήκες χρήσης. Διατίθενται στον δικτυακό τόπο του ECHA

- Εφαρμόστε τουλάχιστον τις συνθήκες χρήσης που περιγράφονται στο σενάριο έκθεσης που λάβατε.
- Αντικαταστήστε την ουσία ή τη διαδικασία με κάποια εναλλακτική η οποία καλύπτει τη χρήση σας, εάν υπάρχει.
- Βρείτε άλλον προμηθευτή ο οποίος μπορεί να παράσχει δελτίο δεδομένων ασφαλείας που καλύπτει τη χρήση σας.
- Διενεργήστε αξιολόγηση χημικής ασφάλειας και εκπονήστε δική σας έκθεση χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη για τις χρήσεις σας και τις συνθήκες ασφαλούς χρήσης ή
- Εάν χρειαστεί, ενημερώστε τον ECHA.

Επικοινωνήστε με τους προμηθευτές σας

- Εάν έχετε αμφιβολίες ή απορίες σχετικά με τις πληροφορίες που λαμβάνετε από τους προμηθευτές σας, ζητήστε τους περισσότερες διευκρινίσεις.
- Το δελτίο δεδομένων ασφαλείας πρέπει να επικαιροποιείται άμεσα εφόσον προκύπτουν νέες πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους ή εφόσον κρίνεται αναγκαία η λήψη καταλληλότερων μέτρων διαχείρισης του κινδύνου.
- Τα δελτία δεδομένων ασφαλείας και τα σενάρια έκθεσης πρέπει να παρέχονται σε επίσημη γλώσσα της χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) στην οποία διατίθεται το χημικό προϊόν.
- Εάν έχετε καινούριες πληροφορίες σχετικά με τις επικίνδυνες ιδιότητες των ουσιών και των μειγμάτων ή πιστεύετε ότι τα περιγραφόμενα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου δεν είναι κατάλληλα, οφείλετε να κοινοποιήσετε αυτές τις πληροφορίες στους προμηθευτές σας.

ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΩ ΤΟΝ ECHA;

Είστε υποχρεωμένοι να ενημερώσετε τον ECHA εάν η χρήση ή οι συνθήκες της χρήσης σας δεν καλύπτονται από το σενάριο έκθεσης που λάβατε και εάν:

- εκπονείτε έκθεση χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη και η συγκεκριμένη χρήση υπερβαίνει τον ένα τόνο ουσίας ετησίως, ή
- απαλλάσσετε από την υποχρέωση εκπόνησης έκθεσης χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη επειδή χρησιμοποιείτε την ουσία σε συνολική ποσότητα κάτω του ενός τόνου ετησίως, ή
- απαλλάσσετε από την υποχρέωση εκπόνησης έκθεσης χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη επειδή χρησιμοποιείτε την ουσία για σκοπούς έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων και διαδικασιών παρασκευής (PPORD).

Έκθεση χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη

Η αξιολόγηση χημικής ασφάλειας μεταγενέστερου χρήστη εξετάζει κινδύνους που απορρέουν από τις χρήσεις και δεν καλύπτονται από τα ληφθέντα σενάρια έκθεσης. Συνήθως βασίζεται στις πληροφορίες περί επικινδυνότητας που περιέχονται στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας.

Δεν χρειάζεται να εκπονήσετε έκθεση χημικής ασφάλειας για μεταγενέστερους χρήστες εάν:

- χρησιμοποιείτε την ουσία σε συνολική ποσότητα μικρότερη του 1 τόνου κατ' έτος, ή
- χρησιμοποιείτε την ουσία για σκοπούς έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων και διαδικασιών παρασκευής (PPORD) και ελέγχετε επαρκώς τους κινδύνους.

Μπορείτε να υποβάλετε έκθεση μεταγενέστερου χρήστη μέσω των σελίδων που αφορούν τον μεταγενέστερο χρήστη στον δικτυακό τόπο του ECHA.

ΠΟΙΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΗΣΩ;

Ο κανονισμός REACH προβλέπει σαφείς προθεσμίες (Εικόνα 1) για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των μεταγενέστερων χρηστών. Για τον λόγο αυτό δεν πρέπει να χρονοτριβείτε.

Βεβαιωθείτε ότι τεκμηριώνετε τα μέτρα που έχετε λάβει και αυτά που σκοπεύετε να λάβετε για την επιτυχή τους υλοποίηση.

ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΒΡΩ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ;

Τα εθνικά γραφεία υποστήριξης του REACH προσφέρουν πρακτικές συμβουλές στις τοπικές γλώσσες:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Οι ενώσεις βιομηχανιών, η Ομάδα συντονισμού μεταγενέστερων χρηστών χημικών προϊόντων (DUCC) και το Ευρωπαϊκό συμβούλιο χημικών βιομηχανιών (Cefic), παρέχουν πληροφορίες και υποστήριξη.

Ο ECHA παρέχει εκτεταμένη υποστήριξη και καθοδήγηση στους μεταγενέστερους χρήστες:

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα, συμβουλευτείτε τον αλληλεπιδραστικό ηλεκτρονικό οδηγό 01 για τα «Δελτία δεδομένων ασφαλείας και σενάρια έκθεσης» και τον Πρακτικό οδηγό 13 «Διαχείριση των σεναρίων έκθεσης από τους μεταγενέστερους χρήστες»:

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Εικόνα 1: Προθεσμίες βάσει του κανονισμού REACH για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των μεταγενέστερων χρηστών.

**DOWNSTREAM
USERS**

